

Aan de slag met de Omgevingswet

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum : 3 november 2022
Zaaknummer : 2022004664
Behandeld door : Het College
Onderwerp : Stand van zaken Omgevingswet
Verzonden :

Geachte leden van de raad

1. Inleiding

Met deze brief willen wij u informeren over de Omgevingswet en wat de gemeente Bloemendaal heeft gedaan en moet doen om op 1 januari 2023 (lees 1 juli 2023 onder voorbehoud) met de wet te kunnen gaan werken.

In de inwerkmap bij aanstelling van de laatste raad heeft u alle stukken aangetroffen, die zijn gemaakt van 2016 toen dit onderwerp is opgepakt.

De raad is frequent gerapporteerd hoe de uitvoering van het plan van aanpak van 2017 dat door de raad is vastgesteld, gestalte kreeg en of we nog op koers lagen. Die rapportages zitten ook in de inwerkmap.

We hebben ons goed aan de planning kunnen houden en ook vandaag de dag blijkt dat onze gemeente landelijk nog steeds bij de gemeenten hoort die tijdig alles zullen kunnen implementeren.

Nieuwe datum voor start Omgevingswet: 1 juli 2023

De invoering van de Omgevingswet is met een half jaar uitgesteld. De datum voor de invoering van de wet en het achterliggende systeem Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), is verplaatst van 1 januari naar 1 juli 2023.

Dit is geen definitieve datum. Het kan zijn dat in januari 2023 een andere datum wordt bepaald.

Landelijke stand van zaken

De meest recente update over de voortgang van de invoering van de Omgevingswet is de bijgevoegde brief van 14 oktober jl. van minister De Jonge (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) aan de Eerste Kamer. In de brief wordt uitgegaan van een beperkt uitstel van de ingangsdatum met een half jaar. Maar daar krijgen we pas begin van 2023 meer duidelijkheid over; er gaan ook stemmen op om meer tijd te nemen om het DSO goed werkend te krijgen.

Door een langer uitstel krijgen de koepels (van provincies, gemeenten en waterschappen) extra test- en oefentijd met het DSO. Ook is er nu meer tijd om de ondersteuning van de bevoegd gezagen beter in te richten. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de brief.

Plan van aanpak 2017

Omgevingswet

Op 6 juli 2017 heeft de raad in Bloemendaal een besluit genomen over het plan van aanpak voor de invoering van de Omgevingswet.

Missie

Samen werken aan een aantrekkelijke leefomgeving, waarin elke inwoner weet wat kan en mag en waar de gemeente faciliteert.

Doelen

- Bescherming en versterken van een aantrekkelijke woonomgeving;
- Grotere betrokkenheid inwoners bij inrichten van een aantrekkelijke leefomgeving;
- Betere processen voor het realiseren van een aantrekkelijke leefomgeving.

De missie en doelstellingen zijn ondergebracht in een **programma** (zie bijlage voor een compleet overzicht).

2. Waar staan we nu eind 2022 met het programma ?

Omgevingsvisie

Gemeenten moeten een omgevingsvisie hebben eind 2024. De verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie te hebben en het tijdstip daarvoor wordt bij Koninklijk Besluit vastgelegd. Dus die datum kan nog gaan opschuiven.

De raad heeft ingestemd met een plan van aanpak in 2018 en van dat plan is de eerste fase afgerond. We hebben de 2e fase afgerond; die heeft meer tijd gekost omdat uw raad de verschillende scenario's toch anders uitgewerkt wilde zien. Als college hebben we het plan van aanpak geactualiseerd. Hierover bent u onlangs geïnformeerd.

We koersen nu op mei 2023 om een eerste ontwerp voor een Omgevingsvisie aan u voor te leggen.

De wettelijk gewenste datum (die overigens nog naar achter kan schuiven als de inwerkingtreding van de wet duidelijk is) gaat daarmee gehaald worden.

Omgevingsplan

Bij invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2023 gaan we werken met een tijdelijk omgevingsplan. Dit bestaat uit de huidige bestemmingsplannen, onze verordeningen (voor zover ze over de fysieke leefomgeving gaan) en de bruidsschat (rijksregels die vervallen en

gemeentelijke regels worden). Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor het nieuwe omgevingsplan. Daarin zullen de uitgangspunten, structuur, insteek en planning voor het nieuwe omgevingsplan worden verduidelijkt. Eén en ander is in lijn met de kaders van rijks- en provinciale regelgeving en de omgevingsvisie-op-hoofdlijnen. We willen in het eerste kwartaal 2023 de raad duidelijkheid verschaffen over de gewenste aanpak.

Onder de Omgevingswet kunnen vergunningen, voor initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan, door het college verleend worden door af te wijken van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Zie ook het stuk adviesrecht en participatie dat in februari 2022 door de raad is vastgesteld en waarin is bepaald wanneer het college de raad om advies moet vragen bij afwijkingen van het Omgevingsplan. Het adviesrecht komt in de plaats van de verklaring van geen bedenkingen.

Omgevingsvergunning

Onze organisatie is gereed om vergunningaanvragen en meldingen te behandelen op grond van de Omgevingswet. De afgelopen twee jaar hebben betrokken medewerkers zich beziggehouden met het verbeteren van de VTH-processen (vergunning, toezicht en handhaving). De inzet lag daarbij op het laten aansluiten op de eisen die de Omgevingswet stelt, waarbij de fases en procedures voor de omgevingsvergunning in kaart zijn gebracht en vergeleken met de huidige procedure. Op basis hiervan zijn opleidingen voor onze medewerkers georganiseerd en afspraken gemaakt met de Omgevingsdienst IJmond. Het opleiden van onze medewerkers zullen wij zowel voor als na inwerkingtreding van de Omgevingswet blijven organiseren.

Als het Omgevingsloket straks 'live' is kunnen bewoners of initiatiefnemers o.a. een vergunningscheck en vergunningsaanvraag doorlopen. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat we kunnen werken binnen het zogenaamde Digitaal Stelsel (DSO). Onze gemeente is technisch aangesloten op het DSO, maar heeft nog niet alles kunnen oefenen en testen. Denk aan de koppeling met ons systeem voor zaakgericht werken en met de diverse softwarepakketten voor o.a. het maken van omgevingsplannen en vragenbomen. De extra tijd gaan wij benutten om via de Indringende Ketentest (IKT) die de VNG organiseert op lokaal niveau de gehele keten van het DSO te doorlopen.

Overig

In relatie tot bovenstaand onderwerpen zijn er nog twee besluiten die wij door het uitstel van Omgevingswet aanhouden voor besluitvorming in de raad. Ten eerste is dat de legesverordening, waarin naast het aanpassen van grondslagen en definities ook de nieuwe tarieven voor activiteiten onder Omgevingswet zijn bepaald. Ten tweede slot gaat het ook om een geactualiseerde Nota Bodembeheer, die na besluitvorming van rechtswege in het tijdelijk omgevingsplan van de gemeente overgaat.

3. Planning

Roadmap

In de roadmap die in de inwerkmap zit, is een planning opgenomen om aan de minimale vereisten te voldoen om met de wet te kunnen gaan werken. Voor een aantal van die vereisten zijn nog besluiten van de raad nodig om de wet in te kunnen voeren.

In de Bestuurlijke Termijnagenda (BTA)) gaan we de extra tijd benutten door een aantal onderwerpen door te schuiven. Hierdoor kunnen we aan enkele onderwerpen extra ruimte voor voorbereiding bieden, zoals met beeldvormende sessies, in eerste kwartaal van 2023.

Onderwerp	Commissie	Plan ning (was)	Plannin g (wordt)
Omgevingsvisie: ontwerp Omgevingsvisie	Grondgebied		2023-5

Omgevingsplan: plan van aanpak	Ruimte	2022 -11	2023-Q1
(Regionale) Nota Bodembeheer	Ruimte	2022 -12	n.t.b.
Legesmodel n.a.v. invoering Omgevingswet	Middelen	2022 -12	2023-06
Adviesrecht en participatie onder de Omgevingswet	Ruimte	2022 -12	2023-Q1

Besluiten over de omgevingsvisie en het omgevingsplan kennen geen strakke tijdslijn. De omgevingsvisie moet uiterlijk eind 2024 zijn vastgesteld. Naar verwachting kan de raad deze eind 2023 vaststellen. Parallel aan de totstandkoming van de (ontwerp) omgevingsvisie zullen we gaan starten met het opstellen van het omgevingsplan. Die zou uiterlijk 2029 gereed moeten zijn, maar door het herhaald uitstel van de datum van inwerkingtreding van de wet wordt dat waarschijnlijk ook opgeschoven.

Financiën

Uit ervaring met eerder uitstel is bekend dat dit leidt tot extra inzet van capaciteit en middelen voor de gemeente. Onze organisatie werkt vanuit een programmatische aanpak via diverse projecten aan het tijdig kunnen voldoen aan minimale vereisten van wet. De financiële reserve van deze aanpak is op dit moment nog steeds voldoende.

Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk in totaal € 150 miljoen bij aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Deze € 150 miljoen is in de septembercirculaire 2022 verwerkt. Voor Bloemendaal gaat het om een bedrag van iets meer € 230.000. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire.

Tot aan de inwerkingtreding

De inzet in de periode tot en met 1 juli 2023 (en kort daarna) richt zich met name op het kunnen werken met de nieuwe instrumenten, zoals de vernieuwde procedure voor de omgevingsvergunning. Ook houden we in de relatie daarmee rekening met nieuwe instrumenten zoals de omgevingsvisie en omgevingsplan. Daarnaast zorgen we dat we, met aanpassen van relevante verordeningen en mandaatregelingen dat we 'Omgevingswetproof' kunnen werken.

Van belang is ook dat het gereed maken van enkele processen, die voor de bedrijfsvoering van de gemeente van belang zijn, zoals het aanpassen van de standaardbrieven en het regelen van mandaatbesluiten voor het verlenen van omgevingsvergunningen. We richten onze communicatie-aanpak op het aanpassen van onze website en het uitleg geven over het nieuwe Omgevingsloket.

4. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet

De bedoeling van boven omschreven programma, is met de diverse daaronder hangende projecten, te voldoen aan de minimale vereisten om met de wet te gaan werken. Het doel is de organisatie klaar te maken om praktisch de wet uit te voeren.

Het programma zal dan eindigen en er zal gerapporteerd worden, of alle doelstellingen zijn bereikt. Wellicht aangevuld met aanbevelingen voor de verdere aanpak.

Het project was- wordt zal doorlopen, het is namelijk belangrijk minstens een jaar na inwerkingtreding een juridisch control te houden op alle gevolgen van de wet.

5. Raad informeren

Het college zal de raad in het projectenoverzicht waarin opgenomen het onderdeel 'stand van zaken Omgevingswet' van de commissie Grondgebied elke commissievergadering informeren over de stand van zaken.

Namens burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

Wethouder
N. Heijink

HET PROGRAMMA OMGEVINGSWET (2017-2023)

Alle acties die zijn vereist om met de wet te gaan werken, hebben een relatie met diverse projecten vanuit het gemeentelijk implementatie-programma Omgevingswet. Het programma kent de volgende projecten:

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is het overkoepelende verhaal waarin de grote lijnen van de voorgenomen ontwikkelingen over de leefomgeving in de gemeente worden vastgelegd. Het opstellen van een visie verplicht en zou volgens de wet in 2025 gereed zijn. Maar door het herhaald uitstel is deze datum niet langer hard. Een projectteam is vanaf de start bezig met de uitvoering van een plan van aanpak om tot een nieuwe visie te komen.

Omgevingsplan

De Omgevingsvisie is de basis voor het Omgevingsplan dat daarna volgt. In het Omgevingsplan zetten we de visie om in regels. We werken vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een tijdelijk Omgevingsplan en gaan dan in 8 jaar het plan aanpassen aan de eisen die er voor gelden.

Het tijdelijk plan bestaat uit alle bestemmingsplannen, de bruidsschat en de regels uit verordeningen. De 8 jaar noemen we de transitieperiode.

De raad beslist in die tijd of bestaande regels (inclusief de bruidsschat) wel of niet er in blijven staan en welke nieuwe regels er in het Omgevingsplan komen.

In 2023 gaat het project van start.

Was-wordt

In dit project wordt geïnteriseerd welke gemeentelijke regelgeving en beleid naar het Omgevingsplan gaat. Er worden juridische regels omgezet in vragenbomen voor het DSO (zie project Toepasbare regels). De gemeentelijke mandatenlijst vraagt om aanpassing aan de Omgevingswet.

Participatie

Het participatiebeleid dat in ontwikkeling is, vormt de basis voor participatie-trajecten onder de omgevingswet.

DSO

Alle juridische informatie over de fysieke leefomgeving wordt ondergebracht in het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Toepasbare regels

In het was-wordt project is gekeken naar het opstellen van toepasbare regels (vragenbomen) voor vergunningchecks en meldingen in het DSO.

Dienstverlening

Het verbeteren van de VTH (vergunning, toezicht en handhaving) processen en de wijze van dienstverlening laten aansluiten op de eisen die de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging stelt.

Financiën

In kaart brengen financiële consequenties van de Omgevingswet inclusief de doorvertaling in de P&C cyclus en legesverordening.